

tisztában van a népiskolai pedagógiával, didaktikával és módszertannal, ismeri a népiskola tantervét, ismeri a fontosabb tanszereket és tudja azokat alkalmazni, ismeri az újabb tanítási és nevelési irányokat, ismeri az elemi iskolára vonatkozó törvényeket és rendeleteket, ismeri a tanítók szolgálati pragmatikáját, tudja az iskola higiéniáját és ismeri a gyermekirodalmat.

Csak azt a jelöltet képesítik az elemi iskolában való tanításra, aki mind-ezekben kellő jártasságot tanusít.

(Szlovenszkói Magyar Tanító, 1936.)

9. Az ifjúság katonás nevelése az európai államokban. A háború utáni években a legtöbb államban megszervezték az ifjúság katonás nevelését, amely előkészíti az ifjúságot a katonai szolgálatra. Észtország, Litvánia, Lettország, Norvégia, Portugália, Görögország, Bulgária, Belgium, Törökország, Finnország törvényben kötelezővé tették a katonás nevelést. Dániában, Svédországban és Hollandiában az ifjúság önként jelentkezhetik a katonai előképzésre, de ez az önkéntesség csak papíron van, tényleg kötelező ezekben az országokban is a jelentkezés.

Legtökéletesebb szervezetet Olaszországban találunk. Mussoloni szerint a polgári és katonai kötelezettségek elválaszthatatlanok egymástól és a katonai kiképzés a nemzeti hazafias nevelés elengedhetetlen része. A katonai kiképzés tehát a legkorábbi gyermekkorban kezdődik és tart mindaddig, amíg a férfi a haza védelmére fegyvert fogni képes. Mussolini ezen törvénybe iktatott gondolatának megfelelően minden férfi 8 éves kortól 55 éves korig köteles katonai kiképzésben részt venni. 8-tól 14 éves korig a kiképzés a balilában történik. Ebbe a szervezetbe két és egy negyedmillió gyermek tartozik, ahol fegyelemre, áldozatkészségre és hazaszeretetre nevelik őket. Egyes katonai kiképzésben részesülnek, gyutacsokkal célba lönek. 14-től 18 éves korig az avanguardia (előhad) nevű szervezetbe kerülnek, ahol századgyakorlatokban, éleslövésben, légvédelemben, tereptanban, térképolvasásban és motorismeretben képezik ki őket. Aki a 18. évet betöltötte, bekerül a miliciába, ahol rendszeres katonai kiképzést nyernek. Az összes szervezetek élén a miliciai tisztek állanak.

10. Szülők jelenléte az iskolai tanítás alatt. Szászországban a népművelési miniszterhez kérdést intéztek, hogy az iskolaköteles gyermekek szüleinek megengedhető-e, hogy tanítás alatt a tanteremben jelen legyenek. A miniszternek most kiadott rendelete megengedi, hogy kísérletképpen, egy meghatározott hónap második felének egymásután következő három napján, a gyermekek szülei jelen lehetnek a tanításon.

Szenes Adolf.

LAPSZEMLE

Pedagógiai Szeminárium f. évi júniusi számában Dr. Imre Sándor: *A hagyomány szerepe az életünkben* c. értekezésében kifejti, hogy a családi és nemzeti hagyományokkal való tudatos foglalkozás a nevelőre nézve nagyjelentőségű. A nevelő a nevelésére bízott tanulók lelkiületének, tudásának, ér-

zelmeinek, törekvéseinek alakítását végzi, azért nagyon fontos, hogy a tanulók környezetéből fakadó eme hagyományszerű alkotó elemeket megismerje. *Takaróné Gáll Beatrix dr.: A Népszövetségi Egyesületek Nemzetközi Uniójának X. nyári tanfolyamáról* (Genf, 1935. aug. 18—30.) ír ismertetést. Egyben ismerteti azokat az intézményeket is, melyek a nevelőkön keresztül a világbékéért kívánnak dolgozni. *Szilády Zoltán dr.: Három reformiskola* címen a kispesti áll. polg. fiúiskoláról, a kőszegi ág. h. ev. leányliceumról és egy már rég elfeledett iskoláról: Török Ferenc tanár úr tasnádi iskolájáról (1866.), (az állítólagos első magyar játékos iskoláról) ír hangulatos ismertetést. *Gárdonyi Albert dr.: Budapest városrészeinek története* c. tanulmányát folytatja s annak mostani 7. részében a *Váralját*-t ismerteti. Ezek a sorozatos tanulmányok nagyon értékesek a fővárosi pedagógusok részére, mert azok a helytörténeti feldolgozásokhoz szolgáltatnak megbecsülhetetlen összefoglaló adatokat. A *Mintatanítások* rovatban *Lenkei István: Helyesírás és nyelvi magyarázatok az elemi iskolai IV. osztály más tantárgyainak keretében* címen ír koncentrációs kapcsolatokban gazdag tanulmányt. *Lengyel Ferenc: Oroszország, Nagy Imre: Tanoncszerződés. Ipartörvények. Az ipar fejlődése, céhek* címen mutatnak be gondosan felépített tanításokat. A gazdag könyv- és folyóiratszemle után a *Fővárosi Pedagógiai Szeminárium* rovatban a Szeminárium rajzoktatásának, a fővárosi gyakorló népiskolának, a gyakorló óvodának, a Szeminárium által rendezett tanfolyamoknak ismertetését kapjuk s végül *Nyireő Éva* tollából: *A Fővárosi Pedagógiai Könyvtár* ismertetését olvassuk.

A folyóirat szeptemberi számában *Koppány (Kutsera) István: Az egyetemes keresztény szellem szolidaritásának diadala (1676—1686.)* (XI. Ince trónraléptétől Budavár felszabadulásáig) címen nyújt e nevezetes történelmi évforduló jelentőségéről összefoglaló ismertetést. *Dr. Madzsar Imre: Mi az írás és olvasás* címen közöl nyelvfonetikai szempontból tanulságos fejtegetést. *Jáger Péter: Derű az iskolában* c. kis tanulmányában azt hangsúlyozza, hogy a jó hangulatnak a tanteremben való megteremtése és fenntartása a sikeres tanításnak egyik fontos kelléke. *Dr. Horváth Károly: Az Állat- és Növénykert a tanítás szolgálatában* c. cikkében azokat a főbb elveket ismerteti, amelyek alapján székesfővárosunk világhírű állat- és növénykertje berendeztetett és egyben felsorolja azokat a nevelő hatásokat is, melyeket e nagyszerű intézmény látogatása tanulóinknak nyújthat. *Farkas László dr.* a nyár folyamán a történelemszakos középiskolai tanárok, majd a történelem-magyarszakos felső kereskedelmiiskolai tanárok részére rendezett szünidei tanfolyamokról ír ismertetést. A szünidei tanfolyamok módszertani feladata szerint az volt, hogy a történelem tanárok eldöntsék, mit és hogyan tudnak értékesíteni tanításukban a külföldön már általános munkaiskolából. A tanfolyamokon kiváló szak tudósok és gyakorlati szakemberek voltak az előadók. *Dr. Sármándi Sándor: a Prohászka Ottokár-utcai székesfővárosi háztartási továbbképző tanfolyam* tíz éves működését ismerteti. A *Mintatanítások* rovatban *Kormos János: Szép hazánkról búcsúzóra* címen közöl koncentrációkban gazdag összefoglaló földrajzi-, illetőleg történelmi tanítást. *Lengyel Ferenc: Gondolatok a tanév eleji ismétlésekről* címen nyújt tapasztalatokban gazdag tanácsokat a pedagógus elinduló nevelői munkájához. A folyóirat gazdag könyv- és folyóiratszemle rovatja után a *Székesfővárosi Pedagógiai Szeminárium 1936—37. évi egyéves*

tanfolyamának gazdag programját olvashatjuk. *Nyireő Éva: Az iskolai könyvtárak szervezése és kezelése* c. közleményében a könyvtárak megszervezésére ad hasznos utasításokat.

Magyar Középiskola f. évi június havi számában *Farkas István: Az ifjúság erkölcsi veszedelmei* c. tanulmányában azokat a kísértéseket sorolja fel, melyek a tanulót ifjúvá váló serdüléséig elkísérik. Ilyen erkölcsi veszedelmek jelentkezhetnek: a családban, a barátságban, a szerelemben, az alkoholfogyasztásban, a dohányzásban, a túlságos sportkultuszban, a tanuló olvasmányáiban, a moziban, az újságokban, az utcán stb. Sorra veszi a cikkíró ezeket a ható tényezőket s jó meglátással ad a nevelő részére ilyen irányban megszívlelendő tanácsokat. *Vitéz Temesgyőző: Mi lesza fiúból* c. értekezésében a pályaválasztással kapcsolatban közöl finom analízissel megírt, nevelő szempontból igen értékes megfigyeléseket. *Geszti Lajos: A film szerepe a földrajz tanításában* c. cikkében azt hangsúlyozza, hogy a film behozatalával nemcsak módszertanilag új, hatásaiban mély és maradandó tanítási eszköz vonult be az iskolába, hanem maga az élet, mely a tetterős ember nevelését segíti elő. A folyóirat *Pedagógiai Szemle* és *Irodalom* rovatából kiemeljük dr. *Kisparti Jánosnak: Középiskolai kérdések* c. kiadványáról írt ismertetést, amely mű a szegedi tankerület középiskolai igazgatói értekezletén: 1. a középiskolai tanárképzésről, 2. az igazgató feladata a kezdő tanár továbbképzésében, 3. a középiskolai tanár szakképzettsége, pedagógiai készsége és általános műveltsége, 4. a szelekció, 5. az osztályozás kérdéseiről elhangzott értekezéseket és hozzászólásokat tartalmazza. A könyv ismertetője méltán adózik őszinte elismeréssel a szegedi tankerület vezetőjének, aki itteni működésének kezdetén is ilyen gazdag, emelkedett pedagógia színvonalú szellemi termést tudott létrehozni.

A folyóirat szeptemberi számában dr. *Zibolen Endre: A tanári munka megítélése* c. tanulmányában felsorolja azokat az okokat, melyek a tanári munka helytelen megítélését előidézik. Dr. *Noszlopi László: A nemzeti nevelés időszzerűsége* c. cikkében a tudatos nemzetnevelés fontosságát hangsúlyozza. A lap megható szavakkal épít emléket a mult két jeles tankerületi kir. főigazgatójának: *Gaál Mózesnek* (1863—1936) és *Jurkovich Eminek* (1857—1936). A folyóirat *Szemle* rovatából kiemeljük *Kendoff Károly: Földrajzkutató a cselekvő iskolában* c. jeles művéről írt ismertetést dr. *Várady Erzsébet* tollából.

Az októberi számban vezető helyen *Péchy Aladár: Tanulóink túlterheléséről* írt tanulmányt. A szerző sokszor felmerült problémával kapcsolatban sok gyakorlati tanácsot közöl és 11 pontban foglalja össze a túlterhelés csökkentésére vonatkozó javaslatait. Ezek közül a 8. pontban az I. osztályos felvételi vizsga visszaállítását hangsúlyozza, hogy a középiskola visszaadható legyen eredeti hivatásának; a 11. pontban pedig, nagyon helyesen, azt kéri, hogy az új gimnáziumi tantervtervezetek érvénybeléptük előtt véleményadásra a tanári testületeknek is adassanak ki. *L. Ujváry Lajos: A francia nyelv a gimnáziumban* c. értekezésében a nyelv tanításával kapcsolatban közöl értékes metodikai megállapításokat. A gazdag irodalmi rovatból kiemeljük: Dr. *F. X. Eggersdorfer: Jugendbildung. Allgemeine Theorie des Schullunter-*